

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 5 декември 2023 г.
(OR. en)

15833/23

Междуинституционално досие:
2023/0428 (NLE)

ECOFIN 1254
UEM 403
FIN 1214

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА за изменение на Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Румъния

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г.
за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Румъния

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост¹, и по-специално член 20, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

¹ ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17.

като има предвид, че:

- (1) След представянето на националния план за възстановяване и устойчивост („ПВУ“) от Румъния на 31 май 2021 г. Комисията предложи своята положителна оценка на Съвета. На 29 октомври 2021 г. Съветът одобри положителната оценка с решение за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г.¹ („Решението за изпълнение на Съвета“).
- (2) Съгласно член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа на всяка държава членка следва да бъде актуализирано до 30 юни 2022 г. в съответствие с методиката, предвидена в него. На 30 юни 2022 г. Комисията представи резултатите от упоменатата актуализация на Европейския парламент и на Съвета.
- (3) На 8 юни 2023 г. Румъния представи на Комисията изменен ПВУ, в който е включена глава за REPowerEU в съответствие с член 21в от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (4) В изменения ПВУ се взема предвид също така актуализираното максимално финансово участие в съответствие с член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 и е включено обосновано искане до Комисията да направи предложение за изменение на решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. в съответствие с член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241, като се има предвид, че ПВУ частично вече не може да бъде постигнат поради обективни обстоятелства. Измененията на ПВУ, представени от Румъния, се отнасят до 56 мерки.

¹ Вж. документи ST 12319/2021 и ST 12319/2021 ADD 1 на <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) На 14 юли 2023 г. Съветът отправи препоръки към Румъния в контекста на европейския семестър. Съветът препоръча на Румъния, наред с другото, да провежда фискални политики в съответствие с препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г., така че да се прекрати прекомерният бюджетен дефицит в Румъния до 2024 г., и да се укрепи външната позиция на Румъния. Той също така препоръча на Румъния да прекрати действащите мерки за енергийна подкрепа възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г., като използва постигнатите икономии за намаляване на бюджетния дефицит. В случай че нови увеличения на цените на енергията наложат предприемането на нови или продължаващи мерки за подкрепа, Съветът препоръча на Румъния да гарантира, че тези мерки за подкрепа са насочени към закрила на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че запазват стимулите за икономии на енергия. Съветът препоръча още на Румъния да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с от Регламент (ЕС) 2021/241 („механизмът“), и другите фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход. Той препоръча също така да се гарантира ефективното управление и да се укрепи административният капацитет, за да се даде възможност за непрекъснато бързо и стабилно изпълнение на ПВУ и да се пристъпи към бързо прилагане на политиката на сближаване. Освен това Съветът препоръча на Румъния да намали зависимостта си от изкопаеми горива и да ускори енергийния преход, по-специално чрез по-бързо разгръщане на енергията от възобновяеми източници и подобряване на капацитета на електроенергийната мрежа, за да се даде възможност за функциониране на нов капацитет на пазара, както и да се повиши енергийната ефективност и амбицията за саниране на сградите, включително чрез осигуряване на по-добър достъп до информация и възможности за финансиране за устойчиво развитие. Накрая, той препоръча на Румъния да увеличи усилията на политиката, насочени към предоставянето и придобиването на уменията, необходими за екологичния преход.

- (6) Представянето на изменения ПВУ беше предшествано от процес на консултации, проведени в съответствие с националната правна уредба, в които участваха местни и регионални органи, социални партньори, организации на гражданското общество, младежки организации и други съответни заинтересовани страни. Обобщението на консултациите беше представено заедно с изменения ПВУ. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на изменения ПВУ в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент.

Актуализации въз основа на член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241

- (7) В изменения ПВУ, представен от Румъния, се актуализират осем мерки, за да се вземе предвид актуализираното максимално финансово участие. Румъния обясни, че тъй като максималното финансово участие е намаляло от 14 244 851 992 EUR¹ на 12 125 664 294 EUR², няколко инвестиции са променени, прехвърлени или е понижено изискваното равнище на изпълнението им спрямо първоначалния ПВУ в размер на общо 2 119 187 698 EUR, което съответства на намалението на максималното финансово участие.

¹ Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Румъния от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката, посочена в член 11 от посочения регламент.

² Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Румъния от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката, посочена в член 11 от посочения регламент.

- (8) Тези изменения се отнасят до мерки по компоненти С2 — Опазване на горите и биологичното разнообразие, С4 — Устойчив транспорт, С6 — Енергия, С7 — Цифрова трансформация, С10 — Местен фонд, С12 — Здравеопазване и С15 — Образование. В частност цели 25 и 26 на инвестиция С2.11 — Национална кампания за залесяване и повторно залесяване, включително градски гори — са намалени по отношение на изискваното равнище на изпълнението им; изменени са ключови етапи 72 и 73, както и цели 74 и 75 на инвестиция С4.11 — Модернизация и обновяване на железопътната инфраструктура; цел 173 на инвестиция С7.18 — Квалифицирана електронна лична карта и цифров подпис — е намалена по отношение на изискваното равнище на изпълнението ѝ, а цел 174 е изменена, за да отрази актуализираното съдържание на мярката; цели 302, 305 и 306, както и ключов етап 304 на инвестиция С10.11 — Устойчива градска мобилност — бяха премахнати, а цел 303 беше намалена по отношение на изискваното равнище на изпълнението ѝ; цели 367 и 372 на инвестиция С12.11 — Развитие на предболничната медицинска инфраструктура — са намалени по отношение на изискваното равнище на изпълнението им; цел 377 на инвестиция С12.12 — Развитие на обществената болнична инфраструктура — е намалена по отношение на изискваното равнище на изпълнението ѝ; ключов етап 458 и цел 459 на инвестиция С15.12 — Създаване, оборудване и привеждане в действие на 412 допълнителни услуги за групи в неравностойно положение — са намалени по отношение на изискваното равнище на изпълнението им.

Изменения въз основа на член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241

- (9) Измененията на ПВУ, представени от Румъния поради обективни обстоятелства, се отнасят до 48 мерки.

- (10) Румъния обясни, че 16 мерки вече не могат да бъдат постигнати изцяло в рамките на предвидените в първоначалния ПВУ срокове поради ограничения във веригата на доставки, съчетани в някои случаи с висока инфлация. Те се отнасят до: цели 5, 6, 7 и 8 на инвестиция С1.11 — Разширяване на водоснабдителните и канализационните системи в агломерации с повече от 2 000 еквивалент жители, определена като приоритетна в Ускорения план за постигане на съответствие с европейските директиви; цели 11 и 12 на инвестиция С1.12 — Събиране на отпадъчни води в агломерации с еквивалент жители под 2 000, които възпрепятстват постигането на добро състояние на водните обекти или засягат защитени природни зони; цел 13 на инвестиция С1.13 — Подкрепа за свързването на населението с ниски доходи към съществуващите водоснабдителни и канализационни мрежи; цели 14, 15, 17 и ключов етап 16 на инвестиция С1.14 — Адаптиране към изменението на климата чрез автоматизация и цифровизация на оборудването за отвеждане и съхранение на вода от съществуващите натрупвания, за да се гарантира екологичният поток и да се повиши сигурността на водоснабдяването за населението и да се намали рискът от наводнения, по компонент С1 — Управление на водите; цел 58 на инвестиция С3.13б — Оборудване за контрол на качеството на въздуха, радиоактивността и шума за Националната агенция за опазване на околната среда, по компонент С3 — Управление на отпадъците; ключови етапи 95 и 96, както и цели 101, 102, 103, 104, 105 и 106 на инвестиция С5.11 — Създаване на фонд за вълна на саниране за финансиране на дейности за подобряване на енергийната ефективност на съществуващия сграден фонд, по компонент С5 — Вълна на саниране; ключови етапи 129 и 130, както и цели 131 и 132 на инвестиция С6.12 — Инфраструктура за разпределение на възобновяеми газове (използване на природен газ в комбинация с водород от възобновяеми източници като преходна мярка), както и капацитет за производство на водород от възобновяеми източници или неговото използване за съхранение на електроенергия, по компонент С6 — Енергия;

цели 295 и 296 на инвестиция С10.11 — Устойчива градска мобилност; цели 318 и 319 на инвестиция С10.12 — Изграждане на жилища за младежи и за специалисти в областта на здравеопазването и образованието; цели 321 и 322 на инвестиция С10.13 — Умерено възстановяване на обществени сгради с цел подобряване на предоставянето на обществени услуги от административни териториални единици; цели 324 и 325 на инвестиция С10.14 — Развитие/актуализиране във формат ГИС на документи за пространствено планиране и градоустройствено планиране, по компонент С10 — Местен фонд; ключов етап 336 и цел 337 на инвестиция С11.12 — Модернизация/създаване на музеи и мемориали; ключов етап 340 на реформа С11.R2 — Рамка за привеждане в действие на велосипедните маршрути на национално равнище; ключов етап 342 и цел 343 на инвестиция С11.14 — Изпълнение на 3 000 km велосипедни маршрути, по компонент С11 — Туризм и култура; цели 486, 487 и 488 на инвестиция С15.110 — Развитие на мрежата на зелените училища и закупуване на зелени микробуси; цели 503, 504, 505 и 506 на инвестиция С15.117 — Осигуряване на университетска инфраструктура (домове, столови, съоръжения за отдих), по компонент С15 — Образование. Въз основа на това Румъния поиска да се удължи срокът за изпълнение на тези мерки и да се намали изискваното равнище на изпълнение на някои от съответните ключови етапи и цели. Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (11) Румъния обясни, че седем мерки вече не могат да бъдат постигнати изцяло поради ограничения от страна на предлагането, като например неочаквани забавяния при приключването на тръжните процедури или недостатъчно търсене. Те се отнасят до: цел 18 на инвестиция С1.15 — Подходящо обезпечаване на администрациите на речните басейни за мониторинг на наводнения, предотвратяване и реагиране при извънредни ситуации, по компонент С1 — Управление на водите; цел 39 на инвестиция С2.14.4 — Интегрирани инвестиции за екологично възстановяване на местообитанията и опазване на видовете, свързани с ливади, водни и зависими от водата зони, по компонент С2 — Защита на горите и биологичното разнообразие; ключови етапи 135 и 136 и цели 137, 138 и 139 на инвестиция С6.14 — Промислена верига на производство или сглобяване или рециклиране на батерии, елементи и фотоволтаични панели (включително спомагателно оборудване), както и нови мощности за съхранение на електроенергия, по компонент С6 — Енергия, както и цел 141 на инвестиция С6.15 — Осигуряване на енергийна ефективност в промишления сектор, по компонент С6 — Енергия; ключов етап 334 и цел 335 на инвестиция С11.11 — Популяризиране на 12 туристически/културни маршрута, по компонент С11 — Туризм и култура; цели 466 и 467 на инвестиция С15.14 — Подкрепа за учебните заведения с висок риск от отпадане от училище; и цел 482 на инвестиция С15.19 — Осигуряване на оборудване и ресурси за цифровите технологии за училищата, по компонент С15 — Образование. Въз основа на това Румъния поиска да се намали изискваното равнище на изпълнение на съответните ключови етапи и цели на тези мерки, да се премахнат някои междинни цели или да се измени описанието на мерките, като решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (12) Румъния обясни, че 21 мерки са били изменени, за да се приложат по-добри алтернативи с цел да се постигне първоначалната амбиция на мерките. Те се отнасят до: ключов етап 41 на инвестиция С2.15 — Интегрирани системи за намаляване на риска от наводнения в горските речни басейни, по компонент С2 — Опазване на горите и биологичното разнообразие; ключов етап 45 на реформа С3.Р1 — Подобряване на управлението на отпадъците с цел ускоряване на прехода към кръгова икономика; цели 48, 49, 52 и 53 на инвестиция С3.11 — Разработване, модернизиране и завършване на интегрирани системи за управление на битовите отпадъци на областно равнище или на равнище град/община, по компонент С3 — Управление на отпадъците; ключови етапи 59, 60 и 66, както и цел 64 на реформа С4.Р1 — Устойчив транспорт, декарбонизация и пътна безопасност; ключови етапи 86 и 87, както и цели 88 и 89 на инвестиция С4.14 — Развитие на подземната транспортна мрежа в общините Букурещ и Клуж-Напока, по компонент С4 — Устойчив транспорт; ключов етап 167 на инвестиция С7.15 — Цифровизация в областта на околната среда, по компонент С7 — Цифрова трансформация; ключов етап 209 на реформа С8.Р5 — Създаване и привеждане в действие на Националната банка за развитие; ключов етап 214 на реформа С8.Р6 — Реформа на публичната пенсионна система; както и ключов етап 231 и цел 232 на инвестиция С8.14 — Въвеждане на електронни митници, по компонент С8 — Данъчни и пенсионни реформи; ключов етап 246 на инвестиция С9.11 — Цифрови платформи за прозрачност на законодателството, премахване на бюрокрацията и опростяване на процедурите за предприятията; цели 267 и 269 на инвестиция С9.14 — Трансгранични и многонационални проекти – Low Power Processors and Semiconductor Chips („Маломощни процесори и полупроводникови чипове“); цел 283 на инвестиция С9.17 — Укрепване на високите постижения и подкрепа за участието на Румъния в партньорства и мисии в рамките на „Хоризонт Европа“, по компонент С9 — Подкрепа за бизнеса, научноизследователска и развойна дейност и иновации;

ключов етап 420 на реформа C14.R4 — Разработване на справедлива система за единно заплащане в публичния сектор, по компонент C14 — Добро управление; ключов етап 452 на реформа C15.R1 — Изготвяне и приемане на законодателния пакет за изпълнението на проекта „Образование на Румъния“; цел 457 на инвестиция C15.I1 — Изграждане, оборудване и привеждане в действие на 110 детски ясли; ключов етап 479 на реформа C15.R5 — Приемане на законодателната рамка за цифровизацията на образованието; ключови етапи 489 и 490, както и цели 491 и 492 на инвестиция C15.I11 — Осигуряване на съоръжения за предуниверситетски класни стаи и училищни лаборатории/работилници; ключов етап 495 на реформа C15.R7 — Реформа на управлението на предуниверситетската образователна система и професионализация на управлението; ключов етап 498 на инвестиция C15.I15 — Онлайн училище: Платформа за оценка и разработване на съдържание; ключов етап 501 на инвестиция C15.I16 — Цифровизация на университетите и тяхната подготовка за професиите в областта на цифровите технологии на бъдещето; и цел 507 на инвестиция C15.I18 — Програма за обучение и наставничество на училищни ръководители и инспектори, по компонент C15 — Образование. Въз основа на това Румъния поиска да промени описанието на мерките и на съответните ключови етапи и цели. Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (13) Румъния обясни, че една мярка вече не може да бъде постигната изцяло в първоначално предвидените срокове или е забавена, както и че са необходими промени, за да се осигури съответствие с изменените правни изисквания. Това се отнася до: ключов етап 349 и цел 350 на инвестиция C11.I7 — Ускоряване на цифровизацията на филмовото производство и разпространение, по компонент C11 — Туризмът и култура. Въз основа на това Румъния поиска удължаване на срока за тяхното изпълнение или изменение на описанието на мерките и на съответните ключови етапи и цели. Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (14) Румъния обясни, че две мерки вече не могат да бъдат постигнати в сроковете и в рамките на прогнозните разходи, предвидени в първоначалния ПВУ, поради липсата на търсене вследствие на високата инфлация и несигурната икономическа среда, предизвикана от агресивната война на Русия срещу Украйна. Те се отнасят до: цел 285 на инвестиция С9.І9 — Подкрепа за притежателите на сертификати за високи постижения, получени в рамките на индивидуалната стипендия „Мария Склодовска-Кюри“, по компонент С9 — Подкрепа за бизнеса, научноизследователска и развойна дейност и иновации; цел 330 на реформа С11.Р1 — Привеждане в действие на организациите за управление на дестинациите (ОУД), по компонент С11 — Туризм и култура. Въз основа на това Румъния поиска удължаване на срока за тяхното изпълнение, изменение на описанието на мерките и намаляване на съответните ключови етапи и цели. Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. следва да бъде съответно изменено.
- (15) Румъния обясни, че една от мерките вече не могат да бъдат постигнати изцяло поради неблагоприятните условия на енергийния пазар след агресивната война на Русия срещу Украйна, за да се гарантира сигурността на енергийните доставки, като се вземат предвид разпоредбите на Закона за декарбонизацията, оценени в рамките на ключов етап 113 в контекста на второто искане за плащане. Това се отнася до цели 115 и 119 на реформа С6.Р1 — Реформа на пазара на електроенергия, замяна на възглицата в енергийния микс и подкрепа за законодателна и регулаторна рамка за частни инвестиции в производството на електроенергия от възобновяеми източници, по компонент С6 — Енергия. Въз основа на това Румъния поиска изменение на описанието на мярката и на съответните цели. Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (16) Освен това Румъния поиска да използва ресурсите, освободени от премахването или намаляването на мерките съгласно член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, на обща стойност 577 082 830 EUR, за да включи две нови мерки по компонент 16 — REPowerEU: инвестиция С16. I6 — Пилотен проект за инсталиране на плаващи слънчеви панели с мощност 20 MW по напоителни канали; и инвестиция С16.I7 — Ваучерна схема за отпускане на безвъзмездни средства за подобряване на енергийната ефективност на домакинствата.
- (17) Комисията смята, че с мотивите, изложени от Румъния, се обосновават актуализацията съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 и изменението съгласно член 21, параграф 2 от същия регламент.

Корекции на технически грешки

- (18) В текста на решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. бяха открити 17 технически грешки, които засягат 17 ключови етапа и цели и 16 мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. следва да бъде изменено, за да се коригират техническите грешки, които не отразяват съдържанието на ПВУ, представен на Комисията на 31 май 2021 г., както беше договорено между Комисията и Румъния. Тези технически грешки се отнасят до: цел 55 на инвестиция С3.I2 — Развитие на инфраструктура за управление на оборски тор и други подлежащи на компостиране селскостопански отпадъци, по компонент С3 — Управление на отпадъците; ключов етап 79 на реформа С4.R2 — Управление на качеството в транспорта, основано на резултатите — Подобряване на институционалния капацитет и корпоративното управление, по компонент С4 — Устойчив транспорт; цел 134 на инвестиция С6.I3 — Разработване на гъвкаво и високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (КПТЕ) на газ в районните отоплителни системи с цел постигане на дълбока карбонизация, по компонент 6 — Енергия;

ключови етапи 164 и 166 на инвестиция С7.14 — Цифровизация на съдебната система; ключов етап 167 на инвестиция С7.15 — Цифровизация в областта на околната среда; и цел 185 на инвестиция С7.116 — Програма за обучение на държавни служители в областта на задълбочените цифрови умения, по компонент 7 — Цифрова трансформация; ключов етап 217 на инвестиция С8.11 — Улесняване на спазването на изискванията от страна на данъкоплатците чрез разработване на цифрови услуги; и ключов етап 226а на инвестиция С8.12 — Подобряване на процесите, свързани с данъците и данъчната администрация, включително чрез прилагане на интегрирано управление на риска, по компонент 8 — Данъчна и пенсионна реформа; ключов етап 241 на реформа С9.1 — Законодателна прозрачност, премахване на бюрокрацията и опростяване на процедурите за предприятия; и ключов етап 256 на инвестиция С9.12 — Финансови инструменти за частния сектор, по компонент 9 — Подкрепа за бизнеса, научноизследователска и развойна дейност и иновации; ключов етап 317 на инвестиция С10.12 — Изграждане на жилища за младежи и за специалисти в областта на здравеопазването и образованието; ключов етап 328 на реформа С11.1 — Привеждане в действие на организациите за управление на дестинациите (ОУД), по компонент С11 — Туризм и култура; ключов етап 384 на реформа С13.1 — Прилагане на минималния доход за приобщаване (VMI), по компонент 13 — Социални реформи; ключов етап 439 на реформа С14.1 — Подобряване на процедурната рамка за прилагането на принципите на корпоративното управление в държавните предприятия, по компонент 14 — Добро управление; цел 474 на инвестиция С15.16 — Развитие на 10 регионални консорциума и разработване и оборудване на 10 професионални кампуса; цел 497 на инвестиция С15.114 — Организиране на практически семинари в училищата за ПОО, по компонент 15 — Образование. Упоменатите корекции не засягат изпълнението на съответните мерки.

Главата за REPowerEU въз основа на член 21в от Регламент (ЕС) 2021/241

- (19) В главата за REPowerEU са включени две реформи и седем инвестиции. Очаква се главата за REPowerEU на Румъния да окаже трайно въздействие за намаляване на потреблението на изкопаеми горива и на емисиите на парникови газове и за увеличаване на използването на енергия от възобновяеми източници, като по този начин ще допринесе за понижаване на уязвимостта през зимния сезон.
- (20) Главата включва важна реформа, чиято цел е да се улесни определянето на зони за ускорено внедряване, което се очаква да стимулира инсталирането на нови централи за енергия от възобновяеми източници. Тази реформа се допълва от две инвестиции, насочени към внедряването на енергия от възобновяеми източници. Една от тях — инвестиция Сб.11 — Нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници, по компонент 6 — Енергия, беше прехвърлена към главата за REPowerEU в съответствие с член 21в, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (21) Измененият ПВУ включва и реформа за създаване на служби за обслужване на едно гише, предназначени за предоставяне на информация и помощ на частни лица във връзка с инсталации за енергия от възобновяеми източници и саниране с цел повишаване на енергийната ефективност, като първо ще бъде насочена към засегнатите от енергийна бедност и уязвимите потребители на енергия. Тази реформа се допълва от инвестиция, насочена към внедряването на слънчева енергия на покривите на жилищни сгради, и две инвестиции за подобряване на енергийната ефективност в страната чрез саниране съответно на обществени сгради и частни жилища. Последната инвестиция в саниране с цел енергийна ефективност на частни жилища е насочена приоритетно към домакинствата в положение на енергийна бедност и уязвимите потребители на енергия, като по този начин се преодолява енергийната бедност. Инвестицията се състои от ваучерна схема за отпускане на безвъзмездни средства, която обхваща както саниране с цел повишаване на енергийната ефективност, така и инсталиране на слънчеви панели на покривите. Бенефициерите получават целева помощ от звената за обслужване на едно гише, създадени в рамките на съответната реформа.

- (22) Главата за REPowerEU включва също така инвестиция за подобряване на поддръжката, ефективността и киберсигурността на електропреносната мрежа, улесняване на свързването на нови централи за енергия от възобновяеми източници и гарантиране на по-добра устойчивост и надеждност на инфраструктурата.
- (23) Главата за REPowerEU включва и инвестиция за осигуряване на обучения за работниците за придобиване на умения в областта на зелената енергия.
- (24) Комисията оцени изменения ПВУ, включително главата за REPowerEU, спрямо критериите за оценка, определени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241.

Уравновесен отговор, допринасящ за шестте стълба

- (25) В съответствие с член 19, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.1 от приложение V към него измененият ПВУ, включително главата за REPowerEU, представлява в голяма степен (рейтинг „А“) всеобхватен и адекватно уравновесен отговор на икономическото и социалното положение, като по този начин допринася по подходящ начин и за шестте стълба, посочени в член 3 от същия регламент, като се вземат предвид специфичните предизвикателства пред съответната държава членка и разпределените ѝ финансови средства.
- (26) Измененият ПВУ, заедно с главата за REPowerEU, засяга само първоначалната оценка на приноса на ПВУ към първия стълб — екологичен преход, както е посочено в Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. По отношение на другите стълбове естеството и степента на измененията на ПВУ за възстановяване и устойчивост не оказват влияние върху предишната оценка на ПВУ, който до голяма степен все още продължава да бъде всеобхватен и адекватно балансиран отговор на икономическото и социалното положение, и върху подходящия принос и за шестте стълба, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(27) По отношение на първия стълб мерките в главата за REPowerEU допринасят за постигането на целите на Съюза в областта на климата за 2030 г. и на целта за неутралност на ЕС по отношение на климата до 2050 г., като са насочени към ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници чрез въвеждане на мерки за рационализиране на разрешителните и административните процедури. Очаква се всички мерки, включени в главата за REPowerEU, да допринесат значително за прехода към зелена икономика и за справяне със съответните предизвикателствата.

Справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки

(28) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него се очаква ПВУ, в това число главата за REPowerEU, да допринесе за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата (рейтинг „А“), посочени в съответните специфични за държавата препоръки (СДП), отправени към Румъния, включително техните фискални аспекти, и препоръките, направени съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹, или предизвикателствата, посочени в други съответни документи, официално приети от Комисията в рамките на европейския семестър.

(29) По-специално в изменения ПВУ са взети предвид специфичните за държавата препоръки, официално приети от Съвета преди оценката на изменения ПВУ от Комисията. Тъй като максималните разпределени финансови средства за Румъния бяха намалени вследствие на актуализацията, в цялостната оценка не са взети предвид препоръките за 2022 г. и 2023 г., които не са свързани с предизвикателствата в областта на енергетиката.

¹ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

- (30) След като оцени напредъка в изпълнението на всички съответни специфични за всяка държава препоръки като част от европейския семестър за 2023 г., Комисията констатира, че препоръка 3.1 от 2020 г. относно помощ за осигуряване на ликвидност на икономиката в полза на предприятията и домакинствата е изпълнена изцяло. Значителен напредък бе постигнат по отношение на препоръка 2.1 от 2020 г. относно осигуряването на адекватно заместване на доходите и препоръка 2.1 от 2019 г. относно запазването на финансовата стабилност и устойчивостта на банковия сектор.
- (31) Измененият ПВУ включва обширен набор от взаимно укрепващи се реформи и инвестиции, които допринасят за ефективното справяне с всички или със значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки, които Съветът е отправил към Румъния в контекста на европейския семестър, по-специално в областта на устойчивостта на публичните финанси и пенсионната система, здравеопазването, публичната администрация, бизнес средата, образованието и екологичния и цифровия преход. Очаква се, че мерките за справяне с горепосочените предизвикателства измененият ПВУ ще допринесе и за коригиране на дисбалансите, пред които е изправена Румъния, както е посочено в препоръките, отправени съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 през 2019, 2020 и 2023 г., по-специално по отношение на платежния баланс, свързан с големи бюджетни дефицити.
- (32) Тъй като Румъния все още запазва в значителна степен амбицията на инвестициите или реформите, измененията в ПВУ на Румъния не променят предишната оценка, че ПВУ допринася за ефективното справяне с всички или със значителна част от специфичните за държавата препоръки. Освен това в главата за REPowerEU се засилва амбицията на ПВУ по отношение на повечето от съответните специфични за всяка държава препоръки в областта на енергетиката (препоръка 3 от 2023 г. и препоръка 3 от 2022 г.), по-специално за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и ускоряване на енергийния преход.

- (33) Няколко мерки, включени в главата за REPowerEU (компонент C16), имат за цел по-бързо внедряване на енергията от възобновяеми източници. Те включват две реформи: C16.R1 — Създаване на правна рамка за използването на държавни земи като зони за ускоряване на инвестициите във ВЕИ и C16.R2 — Създаване на обслужване на едно гише (OSS) за предоставяне на консултантски услуги в областта на енергетиката за саниране с цел повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от възобновяеми източници за произвеждащите потребители, и инвестиции C16.I2 — Нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници; C16.I4 — Ваучерна схема за отпускане на безвъзмездни средства за ускорено внедряване от домакинствата на енергия от възобновяеми източници и C16.I6 — Пилотен проект за инсталиране на плаващи слънчеви панели с мощност 20 MW по напоителни канали. Освен това реформа C16.R1 — Създаване на правна рамка за използването на държавни земи като зони за ускоряване на инвестициите във ВЕИ, и инвестиция C16.I5 — Цифровизация, ефективност и модернизация на националната електропреносна мрежа — имат за цел да се подобри капацитетът на електроенергийната мрежа, така че да може новоизграденият капацитет да се свърже по-бързо към мрежата. Мерки C16.R2 — Създаване на обслужване на едно гише (OSS) за предоставяне на консултантски услуги в областта на енергетиката за саниране с цел повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от възобновяеми източници за произвеждащите потребители, C16.I3 — Насърчаване на енергийната ефективност на обществените сгради, и C16.I7 — Ваучерна схема за отпускане на безвъзмездни средства за подобряване на енергийната ефективност на домакинствата, спомагат за нарастването на темпа и амбицията на санирането с цел повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд. Въвеждането на звена по саниране в рамките на C16.R2 — Създаване на обслужване на едно гише (OSS) за предоставяне на консултантски услуги в областта на енергетиката за саниране с цел повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от възобновяеми източници за произвеждащите потребители, е конкретно свързано с препоръката за осигуряване на по-добър достъп до информация и възможности за финансиране за устойчиво развитие. И накрая, инвестиция C16.I1 — Обучение за умения в областта на зелената енергия допринася за предоставянето и придобиването на умения и компетентности, необходими за екологичния преход.

Принос към потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост

- (34) В съответствие с член 19, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.3 от приложение V към него се очаква измененият ПВУ, включително главата за REPowerEU, да окаже силно въздействие (рейтинг „А“) върху укрепването на потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост на Румъния, като допринася за прилагането на Европейския стълб на социалните права, включително чрез насърчаване на политиките за децата и младите хора, както и за смекчаването на икономическото и социалното въздействие на кризата, свързана с COVID-19, като по този начин засилва икономическото, социалното и териториалното сближаване и конвергенцията в рамките на Съюза.
- (35) Измененият ПВУ, в това число главата за REPowerEU, продължава да допринася за икономическото сближаване и за преодоляване на уязвимостите на икономиката в съответствие с първоначалната оценка. Освен мерките, включени в първоначалния ПВУ, мерките в главата за REPowerEU също се очаква да допринесат за устойчивия растеж. Това се отнася например за подкрепата за зелените умения и развитието на възобновяемите енергийни източници.
- (36) Измененията на ПВУ не засягат приноса на ПВУ за социалното сближаване. Измененият ПВУ продължава да включва мерки за справяне с дългосрочните социални предизвикателства, включително способността за реагиране и достъпността на здравното обслужване и услугите за дългосрочни грижи, както и достъпа до услуги за децата в уязвимите общности и хората с увреждания. Очаква се мерките в изменения ПВУ да продължат да спомагат за изпълнението на плана за действие по Европейския стълб на социалните права, одобрен по време на срещата на високо равнище в Порто на 7 май 2021 г., като се очаква да допринесат за подобряване на показателите в набора от социални показатели.

Ненанасяне на значителни вреди

- (37) В съответствие с член 19, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.4 от приложение V към него се очаква измененият ПВУ, включително главата за REPowerEU, да гарантира, че никоя от мерките (рейтинг „А“) за изпълнение на реформите и инвестиционните проекти, включени в този ПВУ, не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета¹ (принцип за „ненанасяне на значителни вреди“).
- (38) В изменения ПВУ оценката на съответствието с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ е извършена при следване на методологията, изложена в техническите насоки, предоставени в известието на Комисията „Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост². Промените в мерките, въведени при изменението на ПВУ, не засягат оценката, извършена за първоначалната версия на ПВУ, която остава същата.
- (39) По отношение на нововъведените реформи и инвестиции Румъния предостави систематична оценка на всяка мярка спрямо принципа за ненанасяне на значителни вреди. Когато е необходимо в съответните ключови етапи и цели са включени конкретни гаранции, за да се гарантира спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Въз основа на предоставената от Румъния информация може да се направи заключението, че се очаква измененият ПВУ да гарантира, че нито една от мерките не нанася значителни вреди за екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852.

¹ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

² ОВ С 58, 18.2.2021 г., стр. 1.

- (40) Няма мярка, предвидена в главата за REPowerEU, която да попада в обхвата на член 21в, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/241.

Принос към целите на REPowerEU

- (41) В съответствие с член 19, параграф 3, буква га) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.12 от приложение V към него се очаква главата за REPowerEU да допринесе ефективно в голяма степен (рейтинг „А“) за енергийната сигурност, за диверсификацията на енергийните доставки за Съюза, за увеличаване на навлизането на възобновяеми енергийни източници и на енергийната ефективност, за увеличаване на капацитета за съхраняване на енергия или за необходимото намаляване на зависимостта от изкопаеми горива преди 2030 г.
- (42) Очаква се главата за REPowerEU на Румъния да окаже трайно въздействие за намаляване на потреблението на изкопаеми горива и на емисиите на парникови газове и за увеличаване на използването на енергия от възобновяеми източници, като се насърчава инсталирането на нови мощности за възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и санирането с цел повишаване на енергийната ефективност, включително за енергийно бедните и уязвимите потребители на енергия. Като допълнение се предвиждат и звена за обслужване на едно гише, чиято цел е да се предоставя информация и помощ на произвеждащите потребители. Очаква се тези мерки да допринесат за постигането на целите, определени в член 21в, параграф 3, букви б), г) и д) от Регламент (ЕС) 2021/241.

- (43) Освен това в главата за REPowerEU е включена мярка, чиято цел да се подобри поддръжката, ефективността и киберсигурността на електропреносната мрежа, като се улесни свързването на нови централи за производство на електроенергия от възобновяеми източници и се гарантира по-голяма устойчивост и надеждност на инфраструктурата. Очаква се това да допринесе за постигането на целите, определени в член 21в, параграф 3, букви б) и д) от Регламент (ЕС) 2021/241. Въвеждането на ваучерни схеми за отпускане на безвъзмездни средства за подобряване на енергийната ефективност на домакинствата и внедряване на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници, при което следва да се даде приоритет на уязвимите домакинства, се очаква да допринесе за постигането на целта за справяне с енергийната бедност, определена в член 21в, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (44) Очаква се също така главата за REPowerEU да допринесе за ускореното преквалифициране на работната сила към „зелени“ умения, както е посочено в член 21в, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/241, с акцент върху развитието на умения в областта на чистите технологии, необходими за използването на възобновяеми енергийни източници.

Мерки с трансгранично или многонационално измерение или въздействие

- (45) В съответствие с член 19, параграф 3, буква гб) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.13 от приложение V към него се очаква мерките, включени в главата за REPowerEU, в голяма степен (рейтинг „А“) да имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие.

- (46) Очаква се главата за REPowerEU да допринесе за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и на енергопотреблението. По-специално няколко мерки в главата за REPowerEU подкрепят внедряването на възобновяеми енергийни източници и намаляването на енергопотреблението в сградите. По-конкретно в главата е включена реформа, насочена към подпомагане определянето на зони за ускорено внедряване, което се очаква да стимулира инсталирането на нови централи за енергия от възобновяеми източници, както и инвестиция, насочена към внедряването на енергия от възобновяеми източници. В главата е включена и реформа за създаване на звена за обслужване на едно гише, чиято цел е да се предоставя информация и помощ на частни лица за инсталиране на оборудване за енергия от възобновяеми източници и извършване на ремонтни дейности в областта на енергийната ефективност. Тази реформа се допълва от инвестиция, насочена към внедряването на слънчева енергия в жилищните сгради, и две инвестиции за подобряване на енергийната ефективност в страната чрез саниране на обществени и частни сгради.
- (47) Прогнозните разходи за мерките, включени в главата за REPowerEU, които се очаква да имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие, са 96,5 % от общите прогнозни разходи по главата.

Принос към екологичния преход, включително биологичното разнообразие

- (48) В съответствие с член 19, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.5 от приложение V към него измененият ПВУ, в това число главата за REPowerEU, съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за екологичния преход, включително за биологичното разнообразие, или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата възлизат на сума, която представлява 44,1 % от общия размер на разпределените средства за ПВУ и 96,5 % от общите прогнозни разходи за мерките, включени в главата за REPowerEU, изчислена в съответствие с методиката, предвидена в приложение VI към посочения регламент. В съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2021/241 измененият ПВУ, включително главата за REPowerEU, е съобразен с информацията, включена в националния план в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г.
- (49) Амбицията в областта на климата на изменения ПВУ без главата за REPowerEU е леко по-ниска в сравнение с първоначалния ПВУ главно поради намаляването на изискваното равнище на изпълнение на някои мерки след понижаването на максималното налично финансиране за Румъния, като възлиза на 40,1 % от изменения ПВУ в сравнение с 41 % за първоначалния ПВУ.

- (50) Главата за REPowerEU обаче включва девет мерки, чиято цел е да се ускорят внедряването на възобновяеми енергийни източници, темпът на саниране с цел повишаване на енергийната ефективност и преквалификацията на работната сила към придобиване на зелени умения. Поради това приносът на ПБУ във връзка с изменението на климата, включително главата за REPowerEU, надвишава минималната цел в областта на климата от 37 %, заложена в Регламент (ЕС) 2021/241. В изменения ПБУ, включително главата за REPowerEU, мерките, свързани с екологичния преход, в това число биологичното разнообразие, имат трайно въздействие, тъй като имат за цел структурни промени за намаляване на цялостната зависимост на Румъния от изкопаеми горива и увеличаване на икономииите на енергия чрез преминаване към екологосъобразни технологии, по-специално такива, свързани с възобновяемите енергийни източници, съхранението на енергия, енергийната ефективност и декарбонизацията на промишлеността. В резултат на това те допринасят и за постигането на целите за периода 2030—2050 г. и целта за неутралност на ЕС по отношение на климата до 2050 г.

Принос към цифровия преход

- (51) В съответствие с член 19, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.6 от приложение V към него измененият ПБУ съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за цифровия преход или за преодоляване на предизвикателствата, произтичащи от него. Мерките в подкрепа на цифровите цели възлизат на сума, която представлява 21,8 % от общия размер на разпределените средства за изменения ПБУ, изчислена в съответствие с методиката, предвидена в приложение VII към посочения регламент.

- (52) Изменението на ПВУ не е оказало въздействие върху приноса му за цифровия преход по отношение на изменените мерки. Измененият ПВУ продължава да допринася значително за цифровия преход, включително чрез разработване на необходимата инфраструктура (изграждане на свързаност, изчислителен облак и подобряване на киберсигурността) както за предприятията, така и за държавната администрация.
- (53) Очаква се главата за REPowerEU да допринесе за цифровия преход и за справяне с произтичащите от него предизвикателства чрез една реформа и две подинвестиции. Реформата има за цел да подпомогне, наред с другото, цифровизацията на Държавната агенция по домейните. Първата подинвестиция има за цел да се предоставят цифрови решения за подобряване на ефективността и скоростта на интервенциите в електропреносната мрежа, така че да намалее изключванията. Втората инвестиция има за цел да се ограничи рискът от кибератаки срещу ИТ инфраструктурата на оператора на електропреносната мрежа. В съответствие с член 21в, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241 реформите и инвестициите в главата за REPowerEU не се вземат предвид при изчисляването на общото разпределение на ПВУ с оглед на прилагането на изискването по отношение на целта в областта на цифровите технологии, определено в посочения регламент.

Трайно въздействие

- (54) В съответствие с член 19, параграф 3, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.7 от приложение V към него се очаква измененият ПВУ, в това число главата за REPowerEU, да окаже трайно въздействие върху Румъния в голяма степен (рейтинг „А“).

- (55) Като цяло промените, включени в изменения ПВУ, не оказват съществено въздействие върху предишната оценка на ПВУ по отношение на трайното въздействие на реформите за постигане на дългосрочни резултати и структурни промени.
- (56) ПВУ също така запазва инвестициите, които се очаква да окажат трайно въздействие, подкрепяйки екологичния и цифровия преход на икономиката. Свързаните с цифровите технологии мерки в ПВУ са насочени към повишаване на равнището на цифровизация на съответните институции, което се очаква да окаже трайно въздействие върху качеството на услугите, бизнес средата и оптималното използване на публични данни.
- (57) Накрая, главата за REPowerEU на Румъния също се очаква да окаже трайно въздействие и да оформи енергийната политика на Румъния и след жизнения цикъл на ПВУ, като спомогне за намаляване на потреблението на изкопаеми горива и на емисиите на парникови газове и за увеличаване на декарбонизацията и внедряването на енергия от възобновяеми източници.

Мониторинг и изпълнение

- (58) В съответствие с член 19, параграф 3, буква з) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.8 от приложение V към него предложените в изменения ПВУ, включително главата за REPowerEU, мерки са подходящи (рейтинг „А“), за да гарантират ефективен мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително предвидения график, ключовите етапи и целите, както и свързаните с тях показатели.

- (59) В изменения ПВУ ясно се описват въведените механизми, които гарантират ефективна координация и изпълнение. Министерството на инвестициите и европейските проекти (MIPE) запазва ролята си на национален координатор, който отговаря за цялостното изпълнение на ПВУ. След приемането на решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. MIPE укрепи административния капацитет на своята специализирана структура чрез вътрешна реорганизация и увеличаване на броя на служителите. Координацията на високо равнище продължава да се осигурява от Междуведомствения комитет за координиране на ПВУ, който работи в тясно сътрудничество с MIPE.
- (60) Въпреки че първоначалните договорености за изпълнение остават в сила, главата за REPowerEU включва няколко нови изпълнителни органа в допълнение към другите, които вече имат практически опит с особеностите на механизма, като се има предвид, че изпълнението, особено амбицията на ПВУ, все още е изпълнено с предизвикателства и трябва да се следи отблизо.
- (61) Механизмът за мониторинг и докладване е адекватен и надежден. MIPE продължава да отговаря за мониторинга на напредъка, постигнат за всеки ключов етап и цел, както и за докладването относно постигането на ключовите етапи и целите въз основа на информацията, предоставена от изпълнителните органи. Всички изменени мерки в ПВУ и в допълнителната глава за REPowerEU включват подходящ брой ключови етапи и цели, които са реалистични и ясно определени, за да се гарантира, че напредъкът в изпълнението на изменения ПВУ може да бъде стриктно проследяван. Ключовите етапи и целите са от значение и за вече приключени мерки, които са допустими съгласно член 17, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241. Задоволителното изпълнение на тези ключови етапи и цели във времето е необходимо, за да се обоснове дадено искане за отпускане на средства.

Оценка на разходите

- (62) В съответствие с член 19, параграф 3, буква и) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.9 от приложение V към него обосновката в изменения ПВУ, включително главата за REPowerEU, за размера на прогнозните общи разходи за ПВУ е в умерена степен (рейтинг „В“) разумна и реалистична, съответства на принципа за ефективност на разходите и е съизмерима с очакваното въздействие върху икономиката и обществото на национално равнище.
- (63) Румъния е предоставила индивидуални прогнозни разходи за всички нови мерки в главата за REPowerEU. Освен мерките в главата за REPowerEU няма предвидени нови мерки. Като цяло допусканията, използвани от Румъния за оценка на разходите за новите мерки, са направени въз основа на разумни обяснения и методология. Обосновката, предоставена относно новите мерки, е разумна и реалистична в умерена степен (рейтинг „В“), съответства на принципа за ефективност на разходите и е съизмерима с очакваното въздействие върху икономиката и обществото на национално равнище. По отношение на част от новите мерки допълнителната обосновка и по-подробната информация относно изчисленията би могла да повиши нивото на увереност, че разходите са разумни и реалистични. Тъй като използваната методика за тези оценки на разходите не е достатъчно добре обяснена и връзката между обосновката и разходите понякога не е напълно ясна, рейтингът за критерия за оценка на разходите е „В“ (в умерена степен). При изменените мерки е предоставена достатъчно информация, за да се обоснове пропорционалността на промените в прогнозните разходи или свързаните с тях цели. Оценката на разумността и реалистичността на разходите за мерките, които вече са изменени, не се е променила в сравнение с първоначалната оценка на тези мерки. Общите разходи за изменения ПВУ са съизмерими с очакваното социално и икономическо въздействие на предвидените мерки. И накрая, прогнозните общи разходи за изменения ПВУ съответстват на принципа за ефективност на разходите и са съизмерими с очакваното въздействие върху икономиката и обществото на национално равнище.

Защита на финансовите интереси на Съюза

- (64) В съответствие с член 19, параграф 3, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.10 от приложение V към него мерките, предложени в изменения ПВУ, включително главата за REPowerEU, са подходящи (рейтинг „А“), за да се предотвратяват, разкриват и коригират корупцията, измамите и конфликтите на интереси при използването на средствата, предоставени по линия на посочения регламент. Очаква се, че чрез мерките ефективно ще бъде избегнато двойно финансиране по посочения регламент и по други програми на Съюза. Това не засяга прилагането на други инструменти и механизми за насърчаване и осигуряване на спазването на правото на ЕС, включително за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси, както и за защита на бюджета на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (65) В първоначалната оценка беше направено заключение относно адекватността на механизмите за контрол и одит, предложени от Румъния (рейтинг „А“) по критерий 2.10 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241, при условие че бъдат изпълнени своевременно два ключови етапа, свързани със системата от регистри за наблюдение на изпълнението на ПВУ и приемането на правния мандат на основните институции в Румъния, участващи в изпълнението на ПВУ. МІРЕ като цяло отговаря за изпълнението на ПВУ и за отговорите от името на всички изпълнителни органи по въпроси, свързани с оперативните и административните аспекти на ПВУ. Одитният орган на Сметната палата отговаря за извършването на одити на заявленията за финансиране, както и за документирането и изпълнението на целите и ключовите етапи.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 1).

- (66) След първоначалната оценка Комисията получи достъп до информацията относно действителното прилагане на румънската система за одит и контрол. Това включва предварителните констатации от одита относно защитата на финансовите интереси на Съюза, проведен от Комисията в Румъния.
- (67) С оглед на тази информация Комисията счита, че системата за вътрешен контрол на ПВУ на Румъния е подходяща като цяло.

Съгласуваност на ПВУ

- (68) В съответствие с член 19, параграф 3, буква к) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.11 от приложение V към него измененият ПВУ, включително главата за REPowerEU, съдържа до голяма степен (рейтинг „А“) мерки за осъществяването на реформи и проекти за публични инвестиции, които представляват съгласувани действия.

(69) Измененията не засягат цялостната съгласуваност на ПВУ. Компонентите за всички ключови области, включени в ПВУ — екологосъобразна икономика, образование, бизнес среда, здравеопазване, социално приобщаване, публична администрация и цифровизация — са изградени въз основа на последователни пакети от реформи и инвестиции, а мерките са взаимно подсилващи се и допълващи се. Съществуват и полезни взаимодействия между различните компоненти, като нито една мярка не противоречи или не подкопава ефективността на друга мярка. Основният акцент на ПВУ на Румъния остава непроменен, тъй като екологичният преход и цифровата трансформация остават в основата му, като зелените реформи и инвестиции, включени в първоначалните компоненти на ПВУ, се подсилват от новите мерки в главата за REPowerEU. Цифровите реформи и инвестиции продължават да бъдат насочени към подпомагане на областите с най-голям недостиг на инвестиции, като например цифровизацията на обществените услуги и училищата. Мерките в главата за REPowerEU са съгласувани с политиките на Румъния, насочени към намаляване на емисиите на парникови газове и увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници. Тези мерки също така засилват включените в първоначалния ПВУ мерки за енергийна ефективност и укрепване на електроенергийната мрежа, тъй като целта им е да се увеличи делът на производството на възобновяема енергия и да се намали енергопотреблението.

Равенство

(70) В изменения ПВУ все още се съдържат редица мерки, които се очаква да допринесат за преодоляването на предизвикателствата на държавата в областта на равенството между половете и равните възможности за всички. В главата за REPowerEU мерките, насочени към саниране на еднофамилни къщи, дават приоритет на собствениците на жилища, засегнати от енергийна бедност, и уязвимите потребители на енергия и поради това се очаква да допринесат за равните възможности на всички групи от населението.

Процес на консултации

- (71) При подготовката на главата за REPowerEU бяха проведени консултации със съответните заинтересовани страни. За изготвянето на изменения ПВУ беше създадена междуведомствена работна група. Проектът на главата за REPowerEU беше представен на комитета за наблюдение на ПВУ, съставен от представители на правителствени организации, представители на синдикатите и работодателите, представители на сдруженията на местната държавна администрация (Национален съюз на областните съвети на Румъния, Асоциацията на румънските градове и Асоциацията на общините в Румъния), както и представители на Икономическия и социален съвет. Те имаха възможност да направят коментари. През март беше организирана обществена консултация, както и публично събитие с участието на представители на бизнеса, гражданското общество и заинтересованите страни. Заинтересованите страни изпратиха коментари и предложения на МІРЕ. След тези консултации беше изготвен нов проект на главата.
- (72) За да се гарантира ангажираността на съответните участници, от решаващо значение е всички засегнати местни органи и заинтересовани страни, включително социалните партньори, да участват по време на цялото осъществяване на инвестициите и реформите, включени в изменения ПВУ, включително главата за REPowerEU.

Положителна оценка

- (73) Вследствие на положителната оценка на Комисията по отношение на изменения ПВУ, включително главата за REPowerEU, в която се констатира, че измененият ПВУ отговаря задоволително на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 20, параграф 2 от посочения регламент и приложение V към него, следва да се определят реформите и инвестиционните проекти, необходими за изпълнението на изменения ПВУ, включително главата за REPowerEU, съответните ключови етапи, цели и показатели, както и сумата, предоставена от Съюза за изпълнението на изменения ПВУ, включително главата за REPowerEU, под формата на безвъзмездна финансова подкрепа.

Финансово участие

- (74) Очакваните общи разходи на изменения ПВУ на Румъния, в това число за главата за REPowerEU, възлизат на 28 511 575 220 EUR. Тъй като размерът на прогнозните общи разходи за изменения ПВУ е по-висок от актуализираното максимално налично финансиране за Румъния, изчисленото в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) 2021/241 финансиране, разпределено за изменения ПВУ на Румъния, в това число главата за REPowerEU, следва се равнява на 12 125 664 294 EUR.

- (75) В съответствие с член 21а, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241 на 8 септември 2023 г. Румъния подаде искане за разпределение на приходите, посочени в член 21а, параграф 1 от същия регламент, които се разпределят между държавите членки въз основа на показателите, определени в методиката в приложение IVа към Регламент (ЕС) 2021/241. Прогнозните общи разходи за реформите и инвестициите, насочени към постигането на целите по член 21в, параграф 3, букви б)–е) от Регламент (ЕС) 2021/241, включени в главата за REPowerEU, са в размер на 2 017 474 050 EUR. Тъй като тази сума е по-висока от дела на разпределените средства, наличен за Румъния, допълнителната безвъзмездна финансова подкрепа, налична за Румъния, следва да се равнява на дела на разпределените средства. Тази сума се равнява на 1 397 228 597 EUR.
- (76) В допълнение към това, в съответствие с член 4а от Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета¹, Румъния представи мотивирано искане за прехвърляне към Механизма на целия оставащ размер на наличната предварително разпределена за нея сума от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит, възлизаща на 43 162 623 EUR. Упоменатата сума следва да бъде предоставена като допълнителна безвъзмездна финансова подкрепа за подпомагане на реформите и инвестициите в главата за REPowerEU.
- (77) Общото финансово участие, налично за Румъния, следва да възлиза на 13 566 055 514 EUR.

¹ Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2021 г. за създаване на резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит (ОВ L 357, 8.10.2021 г., стр. 1).

Предварително финансиране по REPowerEU

- (78) Румъния поиска следното финансиране за изпълнението на нейната глава за REPowerEU: трансфер на 43 162 623 EUR от предварително разпределените средства от ресурсите на резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит и 1 397 228 597 EUR от приходите от схемата за търговия с емисии съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.¹
- (79) За упоменатите суми, съгласно член 21г от Регламент (ЕС) 2021/241, на 8 септември 2023 г. Румъния поиска предварително финансиране в размер на 20 % от поисканото финансиране. В зависимост от наличните ресурси това предварително финансиране следва да се предостави на Румъния, при условие че влезе в сила споразумението, което ще бъде сключено между Комисията и Румъния съгласно член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241, и в съответствие с това споразумение.
- (80) Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. за одобряване на оценката на ПВУ на Румъния следва да бъде съответно изменено. За по-голяма яснота приложението към посоченото решение за изпълнение следва да бъде изцяло заменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

¹ Директива 2003/87/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

Член 1

Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Румъния се изменя, както следва:

- 1) Член 1 се заменя със следното:

„Член 1

Одобряване на оценката на ПВУ

Оценката на изменения ПВУ на Румъния въз основа на критериите, предвидени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241, се одобрява. Реформите и инвестиционните проекти в рамките на ПВУ, мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително съответните ключови етапи и цели, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, както и редът и условията за предоставяне на пълен достъп от Комисията до съответните основни данни, са определени в приложението към настоящото решение.“

2) В член 2 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

“1. Съюзът предоставя на Румъния финансово участие под формата на безвъзмездна подкрепа, възлизаща на 13 566 055 514 EUR*. Това участие включва:

- а) сума в размер на 10 211 538 399 EUR, която се предоставя за поемане на правно задължение до 31 декември 2022 г.;
- б) сума в размер на 1 914 125 895 EUR, която се предоставя за поемане на правно задължение от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г.;
- в) сума в размер на 1 397 228 597 EUR**, в съответствие с член 21а, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/241, само за реформите и инвестициите, насочени към постигането на целите по член 21в, параграф 3 букви б)–е) от същия регламент;
- г) сума в размер на 43 162 623 EUR, прехвърлена от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит към механизма.

2. Комисията предоставя финансово участие от Съюза на Румъния на вноски в съответствие с приложението към настоящото решение. Сума в размер на 1 851 159 668 EUR се предоставя като предварително финансиране в съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) 2021/241.

Сума в размер на 288 078 244 EUR се предоставя като предварително финансиране в съответствие с член 21г от Регламент (ЕС) 2021/241.

Посоченото предварително финансиране може да бъде изплатено от Комисията на не повече от две плащания.

Предварителното финансиране и вноските могат да бъдат изплатени от Комисията на един или няколко транша. Размерът на траншовете зависи от наличието на финансиране.

* Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Румъния от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката, посочена в член 11 от посочения регламент.

** Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Румъния от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката, посочена в приложение IVa към посочения регламент.“;

3) Приложението се заменя с текста на приложението към настоящото решение.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Румъния.

Съставено в ... на

За Съвета

Председател
